

Əsra Rəfibəyli: “Xoşbəxtəm ki, rəssamlıq sənətini seçmişəm”

- Əsra xanım, əsərlərinizə baxanda istedadınız, zövqünüz, qeyri-adi incə yanaşmalarınız insanı təsirləndirir... Amma mətbuatda haqqınızda heç bir məlumata rast gəlmədik... Bu qədər təvazökar olmaq doğrudurmu?!

- (gülür) Çox dəqiq dediniz. Bəzən dostlar da, ailəmə də bu təvazökarlığımdan, daha dəqiq desəm, özümə qapanmağımdan şikayətlənirlər. Amma inanın ki, bilərəkdən etmirdim, öz dünyam var və orda çox rahatam...

- O zaman öz təqdimatınız maraqlıdı bizə... Özünüzü necə təqdim edərsiz?!

- Çox sadə... Əsra Rəfibəyli. 1992-ci il noyabrın 22-sində Bakı şəhərində anadan olmuşam. İnteryer Rəngkarlığı ilə məşğulam.

- İnteryer Rəngkarlığı müasir sənətdir. Bəlkə çoxlarına heç aydın deyil bu termin...

- Əvvəlcə deyim ki, Interieur - fransızcadan tərcümədə “daxili” anlamını verir. İnteryer rəngkarlığı otağın və ya binanın daxili dekorasiyasının kətan üzərində təsviridir. Boş divarlar interyerin yarımcıq və darıxdırıcı görünməsinin əsas səbəblərindən biridir. Və bu səhvi düzəltməyin ən asan yolu şəkil asmaqdır. İnsanlara interyer üçün düzgün rəsm əsəri seçməyə köməklik göstərirəm. Hal-hazırda “Antaris” şirkətinin art direktoruyam.

- Dünyada hər işi öz peşəkarına etibar etmə tendensiyası çoxdan var... Xalqımızda isə özünəinam güclüdür... Hətta evinin təmirini də, dizaynını da,

quruluşunu da özü edir.

- Haqlısınız. Bəzən soruşurlar ki, interyerdə basırıqlıq, çoxlu elementlərdən, qarışıq, hətta xaotik üslubdan istifadə nədən irəli gəlir? Mənə elə gəlir ki, ardıcıl müharibələr insanlara öz məişətinə incə yanaşma imkanı qoymayıb. Qorxu, təhlükələr, itkilər insanları narahat saxlayıb. Həmçinin də, sizin dediyiniz kimi, “hər işi özüm görüm” - yanaşması yaradıb. Amma son illərdə bu ovqat dəyişilir. Hesab edirəm ki, böyük Qarabağ zəfərimizdən sonra hər sahə olduğu kimi, bizim işimiz də başqa keyfiyyətə yüksələcək.

- Ümumiyyətlə, necə yaşından bəri çəkirsiniz?

- Lap balaca vaxtımdan gördüyüm fərqli əşyaların, insanların rəsmini çəkmişəm.

Təbessümlə xatırladığım hadisələrdən biri nənəmin ilk “portret”ini çəkməyimdir. Allah ona rəhmət eləsin. O zaman 4 yaşım olardı. Dairə çəkmişdim. Nənəmə demişdim ki, bu, onun rəsmidir (gülür). Reaksiyası gözlədiyim kimi olmamışdı, mənə qəribə baxırdı, incimişdi elə bil. Balaca olduğuma görə düşündüm ki, gözlərini çəkməmişəm deyə inciyib və dairənin içinə iki nöqtə əlavə edib dedim: “Bu isə gözlərin!” Çox gülmüşdü o vaxt. Və o zamandan bəri rəsm çəkmək düşüncələrimi ifadə etmək üçün ən gözəl və rahat vasitəyə çevrilmişdi. Rənglərin bir-biri ilə uyğunluğu, rəsm çəkərkən duyduğum o harmonik, ilahi duyğular mənə çox xoşbəxt edirdi.

- Bəs nə zaman qərar verdiniz ki, bu işlə ciddi

məşğul olasız?! Axı özü üçün rəsm çəkmək başqadır, işlərini təqdim etmək, peşəkar təhsil almaq və ömrü buna həsr etmək başqa...

- 14 yaşımdan yaxınlarım mənə rəssam olmağı tövsiyə etmişdilər. Çox dəstək olublar mənə. Babamın köməyi isə xüsusi rol oynadı. Bu mənada bəxtim gətirib deyə bilərəm. Zövqünə inandığım insanların müsbət fikirlərindən sonra yolumu müəyyənləşdirdim. Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının İnteryer üzrə Dizayn fakültəsinə sənədlərimi verdim və 2009-cu ildə həmin akademiya qəbul oldum.

- Əsərlərinizə baxdım və qəribə bir işiq sezdim hər birində. İndi sizinlə də danışdıqca o işiq hiss edirəm...

- Çox sağ olun. İşimi çox sevirəm. Çox xoşbəxtəm ki, məhz bu sənəti seçmişəm. Sevdiyimiz işlə məşğul olmaq, hətta fiziki cəhətdən yorğun olsaq da, bizi enerji ilə doldurur. Darıxdırıcı və maraqsız bir iş, fiziki fəaliyyətin və zehni ayıqlığın zirvəsində başlasaq belə, bizi bir neçə dəqiqə ərzində tükəndirə bilər. Ona görə hər bir gəncə məsləhətim odur ki, sənət seçiminə çox diqqətli yanaşınlar, sevdikləri sənətin dalınca getsinlər.

- İnteryer üçün rəsm seçərkən nəyə diqqət etməliyik? Yoxsa bu, sadəcə zövq məsələsidir...

- Əlbəttə, hər kəs öz zövqünə görə seçimini edir. Amma interyer üçün rəsmlər seçmək xüsusi diqqət və dəqiqlik tələb edir, belə ki, rənglərin bir-biri ilə uyğunluğu, interyerin hansı janrdə rəsm tələb etməsi və s. kimi detalları bilmək şərtidir. Məsələn, minimalizm üslubunda olan interyerə klassik çərçivəli bir rəsm yerləşdirənsə, məqsəduyğun olmaz. Daha çox sadə və minimalistik çərçivələr seçmək gözəl olar. Bu cür nümunələri artırmaq olar. İnteryerlər müxtəlif olduğu üçün hər biri üçün özünə uyğun janrdə əsərlər yaratmaq lazımdır. Rəssamlıq yaradıcılığında impressionizm, abstraksionizm, realizm, ekspressionizm janrlarında əsərlərimi görə bilərsiniz. Müştəri müraciət edəndə mən əvvəlcə onun öz xarakteri, zövqü və daxili aləmini öyrənməyə çalışıram... Əlbəttə, qısa müddətdə insanı öyrənmək mümkün deyil. Amma hər halda onun nələri sevdiyini, üstünlük verdiyi rəngləri, filanı müəyyənləşdirmək olur. İnsanın xarakterindən sonra isə məkanın xarakteri öyrənilir və bu məlumatlar vəhdətdən çıxış edərək birgə qərar verilir.

- Ən çox hansı rəssamlardan ilham alırsınız?

- Dünya tarixində bir çox dahi rəssamlar olub ki, onların əsərlərindən ilhamlanmışam. Renessans dövrünün rəssamlarından Rubens, Leonardo da Vinçi, Karavadjonu misal çəkə bilərəm. Karavadjonun “Yudif və Olofern” adında möhtəşəm bir əsəri var. Üz cizgilərinin cəliylini, dərinin hamarlığını, mimikalari əsərində çox gözəl çatdırı bilib. Tələblik illərimdən çox diqqətimi

çəkmişdi bu əsər. Daha bir sevdiyim əsər Jon Everett Millərə aiddir. Əsərin adı "Janna Dark"dı.

Azərbaycanlı rəssamlardan Sakit Məmmədov, Mikayıl Abdullayev, Delyafruz, Milena Nəbiyeva, Tariel, Teymur Daimi, Abbas Məmmədov, Sayalı Məmmədova, Ramina Sadetxanı misal çəkə bilərəm.

- İncəsənət adamlarının maraqlı hobbiləri də olur. Rəssamlıqdan başqa marağınız nəyədir?

- Piano çalmağı sevirəm. İlk dəfə Bethovenin "moonlight Sonata" əsərini öyrənmişdim. Daha sonralar Şopen, Qrinko, Yan Tiersen və Azərbaycan kinofilmlərinə bəstələnmiş musiqiləri ifa etməyə başladım. Pianoda musiqi ifa etmək mənə xüsusi zövq və rahatlıq verir.

- Yəqin rəsm çəkəndə, işləyəndə də musiqi dinləyirsiniz...

- Bəli. Bunsuz heç alınmaz da... Əsasən klassik musiqiləri dinləyirəm. Hətta ailə üzvlərim bu mövzuda zaraflat da edirlər mənimlə. İşləməyə hazırlaşdığımı görəndə deyirlər - vəssalam, indi Ave Mariya başlayacaq. Məhz Şubertin Ave Mariyası məni çox duyğulandırır...

- Əsra xanım, soyadınız çox məşhurdur. Bu soyadı daşımaq necə bir duyğudur?! Bəlkə daha çox məsuliyyətdir...

- Bəli, hər zaman bu soyada layiq olmağa çalışıram və hesab edirəm ki, Tanrının verdiyi istedad payında Rəfibəyli genlərimin rolu böyükdür. Bu soyun yaranması, kimləri ölkəmizə bəxş etməsi və necə ziyalılar yetişdirməsi hər zaman məni təsirləndirir. Gəncə xanlığının məşhur simalarından olan Rəfi bəyin övladları rus üsul-idarəsi dönəmində Rəfibəyov soyadını qəbul etmişdilər.

Hacı Həsən Rəfiyev, Hacı Məmmədhüseyn Rəfiyev, Mirzə bəy Rəfibəyli - Gəncə Şəhər Dumasının üzvləri olublar. Xudadat bəy Rəfibəyli - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Gəncə quberniyasının general-qubernatoru, II Xoyski hökumətində əvvəlcə səhiyyə və sosial təminat naziri, daha sonra isə xalq səhiyyəsi naziri olub. Gəncədə mərkəzi xəstəxananın baş həkimi. 1 iyun 1920-ci ildə güllələnmişdi.

Əyyub bəy Rəfibəyov - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Şəki qəzasının rəisi, ictimai-siyasi xadim olub.

Abuzər bəy Rzayev - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin və Müsavat, bitərəflər fraksiyasının üzvü olub.

Səməd bəy Rəfibəyli - ADR zabiti, Atatürkün silahdaşı olub.

Ələkbər bəy Rəfibəyli - Difai Partiyasının yaradıcılarından biri, Gəncə Şəhər Dumasının üzvü və maarifçisi olub.

Cavad bəy Rəfibəyli - maarif xadimi.

Musa bəy Rəfiyev - II Xoyski hökumətində əvvəlcə portfelsiz nazir, daha sonra himayədarlıq və dini etiqad naziri, II Yusifbəyli hökumətində ictimai təminat və səhiyyə naziri, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin və Müsavat və bitərəflər fraksiyasının üzvü olub.

Və nəhayət Nigar Rəfibəyli - şairə, tərcüməçi və Azərbaycanın Xalq şairi olub. Hal-hazırda Rəfibəyililər nəslinin sonuncu generalı mənim babam Akif Rəfiyevdir. Bunları təkcə müsahibəmdə yox, özüm üçün ara-sıra yada salıram. Bu görkəmli insanların davamı olmaq böyük qürur hissi bəxş edir mənə. Fəxr edirəm ki, bu nəslin nümayəndəsiyəm.

- Bu nəslin tarixini, keçdiyi yolu necə öz əsərlərinizdə əks etdirmək haqda düşünmüdü?

- Daim düşünürəm bu haqda. Amma buna daxilən hazır olmaq lazımdı. Onsuz da uşaqlıqdan bəri olduğum mühit, yaşantılar, nəslim haqda oxuduqlarım və eşitdiklərim hər gördüyüm işə necə ə yansıyır, heç özümdən asılı olmayaraq hardasa görünür...

- Son olaraq gələcək planlarınız haqqında danışardınız.

- Yaxın gələcəkdə fərdi sərgi keçirməyi planlaşdırıram. Amma gələcək üçün daha geniş planlarım var. İstərdim ki, əsərlərimi təkcə Azərbaycanda deyil, xaricdə də tanısınlar.

Nəzrin